

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASI
DAVLAT TEST MARKAZI

REPETITION TEST TOPSHIRUVCHILAR UCHUN

TEST TOPSHIRIQLARI KITOBI

ABITURIYENT: _____ F.I.O. _____ Imzo _____

ABITURIYENT DIQQATIGA!

Test topshiriqlarini yechishdan avval kitobni varaqlab, unda har bir fan bo'yicha 30 ta topshiriq mavjudligini tekshiring. Agar topshiriqlar soni kamligi aniqlansa yoki kitob raqami bilan javoblar varag'i raqami bir xil bo'lmasa, darhol auditoriya nazoratchisiga ma'lum qiling.

Test topshiriqlari kitobida abituriyentning familiyasi, ismi, otasining ismi xato to'ldirilgan yoki to'ldirilmagan va imzosi qo'yilmagan hollarda e'tirozlar ko'rib chiqilmaydi.

33

FANLAR:

1. <i>Ona tili va adabiyoti</i>	1-30 topshiriqlar
2. <i>Biologiya</i>	31-60 topshiriqlar
3. <i>Kimyo</i>	61-90 topshiriqlar

Kitob raqami: **1906989**

Toshkent – 2018

ONA TILI VA ADABIYOTI

1. Qaysi gap imlosida fonetik o'zgarishlarning ikki turi yuz bergan?
- A) Qushlar sovuq kunlar boshlanishi bilan issiq o'ikalarga uchib ketarkan.
B) Yuragida o'ti bor odam shunday go'zal tabiat manzarasini ko'rib jim turolmaydi.
C) Shunaqa, bolam, odam yig'lab-yig'lab marza olsa, kulib-kulib sug'orar ekan.
D) Shunisi borki, yarador oyog'i ko'proq lat yegan bo'lsa kerak, u qop ko'targanda qiynalib yurdi.
2. Qaysi gap imlosida olti o'rinda fonetik o'zgarish yuz bergan?
- A) Keyinroq ham ko'zimiz tushib turardi, biroq endi u shunday bir yuksaklikda va qamrovi shu qadar keng ediki, bu kengliklar bizga o'xshash jo'n odamlarning shuuriga sig'masdi.
B) Shunday bo'lmog'iga asos bor edi, chunki ular bir ko'chada yashab, o'sib-ulg'aygan edilar, bunisining asrori unisiga besh qo'lday ayon edi.
C) Bu falokatga yo'liqqan odamning jon achchig'idagi qichqirig'i edi, ammo Bill qayrilib ham qaramadi.
D) Meniki-seniki deb tortishib, necha marta burni qonadi hamki, og'zini tiyolmadi.
3. Berilgan so'zlardan nechta imlo qoidasiga ko'ra noto'g'ri yozilgan?
halqum, habash, xokisor, hashorat, tadqiqot, tadbiiq
- A) 4 ta B) 2 ta C) 5 ta D) 3 ta
4. Qaysi so'zlar ham ko'p ma'noli, ham shakldosh so'z hisoblanadi?
- A) dunyo, asl, ilik B) yoq, to'da, asil C) shox, tovon, es
D) chopmoq, rasta, bardam
5. Quyidagi qaysi gap(lar)da o'zaro shakldosh qo'shimchalar qatnashmagan?
1. Alisher uyga kirishi bilan qolganlar jim bo'lishdi. 2. Agar sen olgan qarzingni o'z vaqtida qaytarsang, ularning ham senga bo'lgan ishonchi ortar edi. 3. Uchoving bu vazifani uddalading. 4. Sen ham meni shoshirmasdan ishni bitirsang bo'lardi.
- A) faqat 4 B) 3, 4 C) 1, 3 D) 2, 3, 4
6. *Terakzorlar rushbichim, bog'larda hamma yoq jim.*
Gapda nechta so'z turkumiga oid yasama so'zlar qo'llangan?
- A) 1 B) 3 C) 4 D) 5
7. Quyidagi misralardagi ot tukumiga oid yasama so'zlar sonini aniqlang.
Aqlan g'amginlik, shodlik, o'ktamlik,
Aqlan borlig-u yo'qlig-u kamlik.
- A) 5 ta B) 7 ta C) 6 ta D) 4 ta
8. *Oltin tuproq,
Zumrad dalam,
Ipak karvon,
Olmos qal'am
Kuzda ketgan qushlari ham
Bahor qo'msab qaytgan ayvon –
O'zbekiston, O'zbekiston!*
Ushbu she'riy parchada ot turkumiga mansub so'zlar necha o'rinda aniqlovchi vazifasida kelgan?
- A) 5 B) 4 C) 2 D) 3
9. Narsani boshqa bir narsaga qiyoslash orqali hosil qilingan qo'shma sifatlar qo'shib yoziladi.
Ushbu qoidaga mos keluvchi so'z ishtirok etgan gapni aniqlang.
- A) Uyasi tomon sudralgan toshbaqani sekin turtib ko'rdi.
B) Ariq bo'yida otquloqlar endigina ko'ringan edi.
C) Senga o'xshash quyonyuraklar bilan do'stlashmayman.
D) Hovlida o'sgan sadarayhonlar shamolda mayin tebranardi.
10. *Siz bilan biz bir yillik oilaviy faoliyatimiz natijasida qanday yutuqlarga erishdik? ... Shuni ta'kidlab o'tish kerakki, biz u yoki bu masalada yuz beradigan prinsipial kelishmovchiliklarni chetdan kuch jalb qilmasdan o'z kuchimiz bilan, o'zaro keng muhokama qilish yo'li bilan bartaraf qiladigan bo'lib qoldik. ... O'rtoq raqam, oilamizni tashkiliy xo'jalik jihatidan misli ko'rilmagan darajada mustahkamladik.* (Abdulla Qahhor)
Berilgan parchada olmoshning necha turi ishtirok etgan?
- A) 3 B) 6 C) 5 D) 4
11. Qaysi javobda quyida keltirilgan parchadagi fe'llar nisbati to'g'ri ko'rsatilgan?
Hasanali bekning yechinib yotishini kutib turardi, chunki uni yotqizib, yoqilgan shamni o'zi bilan narigi xonaga olib chiqmoqchi edi. (A. Qodiriy)
1) aniq nisbat; 2) o'zlik nisbat; 3) birgalik nisbat; 4) orttirma nisbat; 5) majhul nisbat
- A) 1, 2, 3, 4, 5 B) 1, 3, 4, 5 C) 1, 2, 4, 5 D) 1, 2, 3, 4
12. Berilgan gapdagi uyushiq bo'laklar tobelangan hokim bo'lak qaysi so'z turkum(lar)i bilan ifodalangan?
Pufpuflab, avaylab, oq yuvib, oq tarab o'stirayotgan farzandlarining orzu-havasini ko'rishdan, ularning kelajakda baxtli bo'lishidan umidvor odamlar, yigit va qizlar bu haqda chuqur o'ylab, mushohada qilib ko'rishlari lozim.
- A) faqat fe'l B) fe'l, sifat C) faqat ot D) ot, fe'l
13. Qaysi javobda vazifadosh biriktiruv bog'lovchilari keltirilgan?
- A) -u, -yu, -da, ba'zan B) -u, -yu, -da, balki
C) -u, -yu, -da, na ... na D) -u, -yu, -da, bilan
14. Ko'makchi, bog'lovchi, yuklamaga oid birliklar qatnashgan gapni belgilang.
- A) Yuragini ezib turgan bu ezgin o'y-u fikrlar bilan chalg'ib, kech tushganini ham sezmay qolibdi.
B) Yozuvchining vazifasi faqat yaxshi asarlar yozish, xalq dilining tarjimoni bo'lish bilan cheklanmaydi.
C) Yaxshilarni mahv etgan tuhmat va ig'vodan oldin yomonlarning chirkin qalbida hasad o'ti yongan.
D) Boshqalar qatori o'zbek adabiyotida millatning o'ziga xos olami chuqur hamda ishonarli tasvirlangan asarlar bor.
15. *Milliy qadriyatlarimizning mazmuni va mohiyatini chuqur, batafsil o'rganishga harakat qilaylik.*
Ushbu gapda nechta bitishuvli so'z birikmasi mavjud?
- A) 1ta B) 4ta C) 2ta D) 3ta
16. *Amu bilan Sirdan suv ichgan,
Zarafshonni loylatib kechgan
Chavandozlar bordir bu elda.*
Ushbu gapdagi uyushgan bo'laklar qaysi bo'laklarga tobelangan?
- A) aniqlovchi, to'ldiruvchi B) aniqlovchi, to'ldiruvchi, hol
C) hol, to'ldiruvchi D) aniqlovchi, ega

17. *Ba'zi paytlarda yoshligimning unutilmas damlarini esga olaman. Bolalikdagi o'ynoqi damlarni sog'inaman. Meni o'tloqlarda dumalatgan, chang ko'chalarda o'ynatgan damlarni unutilmay qiynalaman.*
Ushbu parchada tovush tarkibi o'zgarigan fe'ldan yasalgan yasama so'z(lar) qaysi gap bo'lagi vazifasida kelgan?
A) aniqlovchi, kesim B) kesim C) aniqlovchi
D) aniqlovchi, hol
18. Qaysi javobda uyushgan sifatlovchi aniqlovchi haqidagi to'g'ri fikrlar ko'rsatilgan?
1. Narsa-buyumlarning bir turdagi belgilarini bildirgan birdan ortiq sifatlovchi uyushib kela oladi.
2. Uyushiq aniqlovchilar aniqlanmishga baravar tobe bo'ladi.
3. Narsa-buyumlarning turli belgilarini bildirgan birdan ortiq sifatlovchi uyushib kela olmaydi.
4. Uyushiq sifatlovchi aniqlovchilar o'zaro sanash ohangi bilan teng bog'lanadi.
A) 1, 2, 3, 4 B) 2, 3, 4 C) 1, 2, 4 D) 1, 3, 4
19. **Bunday saltanat yalang'och odamga o'xsharki, uni ko'rgan kimsa nazarini olib qochadi.**
Berilgan gap turini aniqlang.
A) sodda yoyiq gap B) egasi yashiringan sodda yoyiq gap
C) shaxsi umumlashgan sodda yoyiq gap
D) ergashgan qo'shma gap
20. Har bir gapi tarkibida yasama so'z(lar) qatnashgan bir necha ergash gapli murakkab qo'shma gapni aniqlang.
A) Yurak baquvvat bo'lsa, ish unumli bo'ladi va kishi charchoq nimaligini bilmaydi.
B) Kimki ko'p o'qisa, u bilimli bo'ladi, dunyoqarashi kengayadi, mustaqil fikrlashga odatlanadi.
C) Tashqarida shamol chiyillar, zalvarli havo to'liqlari vagonga urilar, tunuka tomning allaqayeri "qirs-qirs" etib qo'yardi.
D) Mehnat yaxshi tashkil qilingan bo'lsa, jamoa a'zolari o'rtasida ahillik va hamjihatlik bo'lsa, yashash ham zavqli bo'ladi.
21. **Birdan tush kabi uzuq-yuluq xotiralar yopiriladi// yuragim gursullaganacha o'rnimdan turb ketaman.**
Ushbu gapda // belgisi o'rniga qanday tinish belgisi qo'yiladi?
A) vergul B) tire C) ikki nuqta D) nuqtali vergul
22. "Alpomish" dostonida Boychibordan ko'ngli to'lmagan Alpomishga qaysi qahramon "Xafa bo'lma, bu oting, balki tulpor chiqar, yomon dema. Bu oting nazarkardadir. Buni mingan odam ko'p yerlarni ko'radi, maqsadini haqdan topib qoladi", deya uning ko'nglini ko'taradi?
A) Shohimardon pir B) Qultoy C) Boybo'ri
D) Qaldirg'ochoyim
23. *"Kitobimni o'qigan, ko'rgan, eshitgan kishi shohimni duo bilan yod qilsin deb (yozdim). Kelgusi avlodlar uchun uning nomi mangu esdalik bo'lsin deb (yozdim). Uning muhabbati bilan ko'ngillar to'lib, yodi bilan duyo to'lsin deb (yozdim)... Men buni muhabbatimni yaxshi, (tugal) bilsin deb shohimga tortiq qildim."*
Ushbu parchada muhabbat bilan tilga olingan shoh kim?
A) Nosiruddin To'qbo'g'a
B) Abulqosim Abdullo binni Muhammad al-Muqtado
C) Dod Sipohsolorbek
D) Muhammad Xo'jabek
24. *Kiyurdi ilgiga davron nigine, Nigun o'rnida la'li otashine.*
Ushbu misralar Alisher Navoiyning qaysi qahramoni haqida?
A) Farhod B) Iskandar C) Xusrav D) Bahrom
25. Onalar qizlarini "Yilqili va qo'yli kishiga tushub, et yeb, qimiz ichib boshingga yomon kunlar to'g'g'ay" deb qarg'ashlari haqida qaysi asarda yozilgan?
A) "Boburnoma" B) "Oq kema"
C) "Asrga tatigulik kun" D) "Shajarayi turk"
26. Qaysi javobda nomi keltirilgan she'rni Usmon Nosir Boltiq va Oq dengiz bo'ylariga safari chog'ida yozgan?
A) "Yo'lchi" B) "Yurganmisiz birga oy bilan"
C) "Bolaligimda" D) "Yur tog'larga chiqaylik"
27. *"Yozuvchi qo'lyozma ustida jiddiy ishlab, 1939-yilda asarni yozuvchilar uyushmasida muhokama qildirdi. Muhokama chog'ida ayrim kishilar adibni asarga inqilobchi kuchlarni, rus proletariat vakillarini kiritmaganlikda aybladilar".*
Ushbu parcha qaysi romanning yozilish tarixiga oid?
A) "Sarob", Abdulla Qahhor B) "Ufq", Said Ahmad
C) "Qutlug' qon", Oybek D) "Oltin zanglamas", Shuhrat
28. "Sohibqiron" dramasida Rum sultoni Yeldirim Boyazid asir olingani haqidagi xushxabarni keltirgani uchun Amir Temur kimga bir nabirasini nikohiga berishini va'da qiladi?
A) Barlos Bahodirga B) Buqalamunga
C) yasovul Qosimbekka D) Aloviddinga
29. *"Yaxshi odam ko'p so'raydi, ammo oz bersang ham rozi bo'ladi. Yomon odam oz so'raydi, ammo ko'p bersang ham rozi bo'lmaydi".*
Ushbu parcha qaysi asardan olingan?
A) "Hayrat ul-abror", Navoiy B) "Nasihatlari", Abay
C) "Zarbulmasal", Gulxaniy
D) "Mahubub ul-qulub", Navoiy
30. Tanosub, tashbeh va tazod san'atlari qo'llangan bayt berilgan javobni belgilang.
A) Xazon yaproq'i yanglig' gul yuzung hajrida sarg'ardim,
Ko'rub rahm aylagil, ey lola rux, bu chehrayi zardim.
B) Meni shaydo qiladurg'on bu ko'nguldir, bu ko'ngul,
Xor-u rasvo qiladurg'on bu ko'nguldir, bu ko'ngul.
C) Ul husn-u jamoling o'ti Mashrabg'a tushubdur,
Parvonasifat kuydi, parizod, eshingingda.
D) Jamoling vasfini qildim chamanda,
Qizordi gul uyottin anjumanda.

BIOLOGIYA

31. Transkripsiya jarayoni haqidagi to'g'ri fikrni aniqlang.
A) Uratsil ribonukleotidlarining adenin ribonukleotidlariga komplementarligi asosida ro'y beradi.
B) Oq po'panak hujayrasida bu jarayon faqat sitoplazmada sodir bo'ladi.
C) Energetik almashinuv reaksiyasi hisoblanadi va ATF energiyasi sarflanadi.
D) Timin dezoksiribonukleotidlariga adenin ribonukleotidlarining komplementarligi asosida ro'y beradi.
32. Qaysi javobda turli sistematik guruhlariga kiruvchi hayvonlar va o'simliklar orasida qon-qardoshlik borligini namoyon qiluvchi organizmlar to'g'ri ko'rsatilgan?
1) o'simliklar bilan hayvonlar o'rtasida; 2) qirqquloqlar bilan ochiq urug'lilar o'rtasida; 3) sudralib yuruvchilar bilan qushlar o'rtasida; 4) sudralib yuruvchilar bilan sutemizuvchilar o'rtasida;
a) bakteriyalar; b) arxeopteriks; c) psilofitlar; d) urug'li qirqquloqlar; e) yashil evlena; f) stegosefal; g) yirtqich tishli kaltakesak
A) 1-e; 2-d; 3-b; 4-g B) 1-e; 2-c; 3-g; 4-b
C) 1-a; 2-d; 3-f; 4-g D) 1-a; 2-c; 3-b; 4-g

33. Qaysi moddalar parchalanishining kuchayishiga organizmning qarishi bog'liq bo'lishi mumkin?
1) kraxmal; 2) nuklein kislota; 3) selluloza;
4) nukleoproteinlar; 5) lipoproteinlar; 6) glikogen; 7) DNK
A) 4, 5 B) 1, 3, 6 C) 2, 5, 7 D) 6, 7
34. Hujayrasida turgorlik holatini ta'minlovchi organoidi bo'lgan zaharsiz organizmlarni aniqlang.
1) iloq; 2) korall aspidi; 3) belyanka; 4) mastak; 5) g'umay;
6) oleandr; 7) kampirchopon; 8) oynasimon kapalak; 9) qora ilon; 10) qo'ng'irbosh; 11) gelikonius
A) 4, 6, 7 B) 1, 5, 10 C) 1, 2, 9, 11 D) 3, 5, 7, 8
35. Quyonsuyak hujayrasida sodir bo'ladigan mitoz jarayonining profaza va metafaza bosqichlari uchun umumiy holatlarni aniqlang.
1) xromosomalar mikroskopda ko'rinadi; 2) axromatin ipchalar mavjud; 3) yadro qobig'ining parchalanishi;
4) xromosomalarning kaltalashib yo'g'onlashuvi; 5) har bir xromosoma ikkita xromatiddan iborat; 6) xromosomalar orasidagi masofa bir xil; 7) xromatidlar birlamchi belbog' bilan birikkan; 8) xromatidlar yelkalarining bir-biridan itarilishi
A) 1, 4, 5, 8 B) 1, 3, 7, 8 C) 2, 3, 4, 6 D) 2, 4, 5, 7
36. Drozofilada ko'zning oq rangda bo'lishi retsessiv, qizil rangda bo'lishi dominant hamda jinsga bog'liq holda irsiylanadi. Erkak drozofila oq ko'zli bo'lsa, gametogenez jarayonida ikkita birlamchi jinsiy hujayradan hosil bo'lgan spermatozoidlarning nechta shu retsessiv genga ega bo'ladi?
A) 4 ta B) 1 ta C) 0 ta D) 2 ta
37. Otolari gomozigota qo'yko'z, silliq sochli, sepkilsiz, onalari esa ko'kko'z, jingalak sochli, gomozigota sepkilli bo'lgan erkak va ayolning nikohidan tug'ilishi ehtimoli bo'lgan farzandlarning quyidagi har bir fenotipi bo'yicha genotiplari sonini aniqlang.
1) qo'yko'z, jingalak soch, sepkilli; 2) qo'yko'z, silliq soch, sepkilli; 3) ko'kko'z, silliq soch, sepkilli; 4) qo'yko'z, to'liqinsimon soch, sepkilli; 5) ko'kko'z, jingalak soch, sepkilli; 6) qo'yko'z, to'liqinsimon soch, sepkilsiz
A) 1, 2, 5 - to'rt xil; 3, 4, 6 - ikki xil
B) 1, 4 - to'rt xil; 2, 3, 6 - ikki xil
C) 1, 2, 4 - to'rt xil; 3, 5, 6 - ikki xil
D) 3, 4 - to'rt xil; 2, 5, 6 - ikki xil
38. Rezavor meva hosil qiladigan o'simlik navlarini aniqlang.
1) Zarg'aldoq; 2) Vatan; 3) Farhod; 4) Sohibi; 5) Gultish;
6) Qozidastor; 7) Buvaki; 8) Zarmiton; 9) Obidov;
10) Kattaqo'rg'on.
A) 5, 7, 8, 10 B) 1, 2, 7, 8 C) 4, 5, 7, 10 D) 1, 3, 6, 9
39. Tubida kalta poyacha joylashgan, barglari seret, shakli o'zgargan novdani belgilang.
A) ildizmeva B) ildizpoya C) piyozbosh D) tugunak
40. Usneyaga xos tuzilmalarni belgilang.
1) poya; 2) ildiz; 3) barg; 4) rizoid; 5) spora; 6) mitseliy;
7) gifa
A) 1, 3 B) 1, 4, 7 C) 5, 6 D) 2, 5
41. Ulotriks (I) va nostok (II) uchun xos bo'lgan belgilarni toping.
1) hujayra markazi hujayra bo'linishida ishtirok etadi;
2) tarkibida xlorofil pigmenti mavjud; 3) erkin azotni o'zlashtiradi; 4) irsiy material yadroda joylashgan;
5) donador endoplazmatik to'ra oqsillar sintezlanadi;
6) mitoxondriyada kislorodli oksidlanish sodir bo'ladi
A) I-4, 6; II-2, 3 B) I-3, 5; II-2, 4 C) I-3, 6; II-4, 5
D) I-1, 4; II-5, 6
42. Qaysi javobda o'simliklar sistematikasi kichik sistematik guruhdan katta sistematik guruhga qarab to'g'ri ketma-ketlikda ko'rsatilgan?
1) tokdoshlar; 2) terakbargli liftok; 3) magnoliyasimonlar;
4) ikki urug'pallalilar; 5) liftok; 6) magnoliyatoifalar;
7) yopiq urug'lilar; 8) qoqio'tdoshlar; 9) madaniy tok
A) 2, 9, 8, 3, 7 B) 5, 2, 1, 4, 7 C) 2, 5, 1, 4, 6
D) 5, 2, 1, 3, 6
43. Tabiiy holda uchraydigan dorivor o'simliklarni ular mansub bo'lgan oila nomi bilan to'g'ri juftlab ko'rsating.
1) seabarga; 2) dorivor gulxayri; 3) g'umay; 4) bo'yimodaron;
5) yerbag'ir tugmachagul; 6) mingdevona; 7) qo'ng'irbosh;
8) bo'znoch; 9) bangidevona
A) 1, 4-murakkabguldoshlar; 3, 7-bug'doydoshlar;
5, 8-gulxayridoshlar
B) 1-dukakdoshlar; 5-tugmachagul; 8-murakkabguldoshlar
C) 1-dukakdoshlar; 3, 7-bug'doydoshlar;
4, 6, 9-murakkabguldoshlar
D) 2, 5-gulxayridoshlar; 4, 8-murakkabguldoshlar;
6-ituzumdoshlar
44. Qaysi javobda voyaga yetish davrida tana tuzilishi va hayot kechirish tarzida katta o'zgarish sodir bo'lmaydigan umurtqasizlar to'g'ri ko'rsatilgan?
1) chigirtka; 2) ninachi; 3) triton; 4) qandala; 5) suvarak;
6) kuya; 7) baqa
A) 2, 5, 6 B) 1, 2, 5, 6 C) 2, 3, 4, 7 D) 1, 4, 5
45. Lansetnik haqidagi noto'g'ri ma'lumotni aniqlang.
A) kislorod bilan to'yingan qon qorin aortasi orqali oldinga oqadi
B) bosh skeletsizlar kenja tipiga mansub
C) terisi ostidagi yorug'lik sezuvchi hujayralar ko'rish vazifasini bajaradi
D) ayirish sistemasini va muskullari tuzilishi bilan xordalilardan farq qiladi
46. Lososga xos bo'lgan belgilar ko'rsatilgan javobni aniqlang.
1) kamar suyaklari umurtqa pog'onasiga tutashmagan;
2) tana harorati tashqi muhitga bog'liq emas;
3) gastrulyatsiya jarayonida uch qavatli murtak varaqlari hosil qiladi; 4) embrional davrida jabra mavjud bo'ladi;
5) ko'payishi tashqi urug'lanish orqali amalga oshadi;
6) homilasi bachadonga yo'ldosh orqali bog'langan
A) 2, 4 B) 2, 6 C) 1, 5 D) 3, 6
47. Oqqushning sistematik o'rni to'g'ri berilgan javobni toping.
1) oqqushlar turkumi; 2) g'ozsimonlar turkumi; 3) suv qushlari sinfi; 4) xordalilar tipi; 5) boshskeletlilar kenja tipi;
6) qushlar sinfi; 7) boshskeletsizlar kenja tipi
A) 2, 6, 5, 4 B) 1, 6, 5, 4 C) 2, 3, 7, 4 D) 1, 3, 4, 7
48. Nutriya, sug'ur, jayra uchun umumiy xususiyatlarini aniqlang.
A) qoziq va oziq tishlari rivojlanmagan
B) oziq va qoziq tishlari rivojlangan
C) kurak va oziq tishlari rivojlangan
D) kurak va qoziq tishlari rivojlangan
49. Sog'lom odam umurtqa pog'onasining bo'yin lordozida nechta umurtqa suyaklari qatnashadi?
A) 5 B) 17 C) 7 D) 12

50. Odamda uchraydigan quyidagi kasalliklarni qaysi organlar sistemasida uchrashiga qarab to'g'ri moslashtirilgan javobni aniqlang.
1) nefrit; 2) zotiljam; 3) tireotoksikoz; 4) kolit; 5) ganglionit
A) 1, 2-nafas olish sistemasi; 3-hazm qilish sistemasi; 4-endokrin sistemasi; 5-siydik ayirish sistemasi
B) 1-siydik ayirish sistemasi; 2-nafas olish sistemasi; 3-endokrin sistemasi; 4-hazm qilish sistemasi; 5-nerv sistemasi
C) 1-hazm qilish sistemasi; 2-nafas olish sistemasi; 3-endokrin sistemasi; 4, 5-siydik ayirish sistemasi
D) 1, 2-nafas olish sistemasi; 3-endokrin sistemasi; 4-hazm qilish sistemasi; 5-siydik ayirish sistemasi
51. Eshitish(a) va vestibulyar (b) retseptorlardagi qo'zg'ialishning o'tish yo'llari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?
1) sezuvchi nerv tolasi; 2) bosh miya katta yarim sharlari; 3) vestibulyar nerv; 4) o'rta miya; 5) miyacha; 6) oraliq miya; 7) miya ko'prigi
A) a - 1, 7, 4, 2; b - 1, 7, 5, 2
B) a - 1, 7, 6, 4, 2; b - 1, 7, 4, 2
C) a - 1, 7, 6, 4, 2; b - 3, 5, 7, 2
D) a - 1, 4, 7, 2; b - 3, 5, 7, 6, 2
52. Birinchi signal sistemasining (a) va ikkinchi signal sistemasining (b) shartli reflekslarini aniqlang.
1) svetoformning yashil chirog'i yonganda yo'lni kesib o'tish; 2) yaxshi xabarni eshitganda xursand bo'lish; 3) taomning nomini eshitganda odamda so'lak ajralishi; 4) qo'ng'iroqning tovushini eshitganda darsga kirish; 5) jo'ja yeb bo'ladigan va yeb bo'lmaydigan narsalarni farqlashi; 6) predmetning yozma tavsifiga ko'ra uni taniy bilish; 7) ovqatning hidini sezganda so'lak ajralishi; 8) eshitgan hikoyani yodda saqlash
A) a - 4, 5, 7; b - 2, 3, 6, 8 B) a - 3, 6, 8; b - 1, 4, 5, 7
C) a - 2, 6, 8; b - 3, 4, 7 D) a - 3, 4, 7; b - 2, 6, 8
53. Qaysi javobda kuksoniya o'simligiga xos aromorfoz ko'rsatilgan?
A) rizoidning paydo bo'lishi B) poyaning paydo bo'lishi
C) barglarning paydo bo'lishi
D) sporalarning paydo bo'lishi
54. Peshonasi past, qosh usti suyagi bo'rtib chiqqan, pastki jag'i katta, tishlari yirik, iyagi rivojlanmagan, miyasining hajmi 850-1220 sm³ bo'lgan. Ushbu ta'rif odamning qaysi ajdodlariga mansub?
A) pitekantrop B) kromanyon C) neandertal
D) sinantrop
55. Quyida keltirilgan hayvonlar qushlar (a), sudralib yuruvchilar (b), suvda ham quruqlikda yashovchilar (c) sinflariga ajratib ko'rsatilgan javobni belgilang.
1) kazuar; 2) iguana; 3) lira; 4) povituxa; 5) xameleon; 6) agama; 7) sezarka; 8) kvaksha; 9) salamandra
A) a - 1, 5, 7; b - 3, 4, 6; c - 2, 8, 9
B) a - 2, 5, 6; b - 4, 8, 9; c - 1, 3, 7
C) a - 1, 3, 7; b - 2, 5, 6; c - 4, 8, 9
D) a - 2, 3, 7; b - 1, 5, 9; c - 4, 6, 8
56. Biosfera haqidagi qaysi ma'lumot noto'g'ri ekanligini aniqlang.
A) Biosfera - tirik organizmlar yashaydigan, ular faoliyati natijasida tinmay o'zgaradigan sayyoramiz qobig'ining bir qismidir
B) Sayyoramizda yashaydigan faqat hayvon va o'simliklarning yig'indisi biosferaning tirik moddasini tashkil qiladi
C) Biosferadagi modda va energiyaning biotik davriy aylanishi hamma tirik organizmlar ishtirokida kechadi
D) Biosferaning eng yuqori chegarasida noqulay sharoitga o'ta chidamli aeroplanktonlar uchraydi
57. Ma'lum iRNK tarkibidagi nukleotidlarning 40%ini Adeninli, 30%ini Guaninli nukleotidlar tashkil qiladi. Sitozinli va Uratsilli nukleotidlar miqdori teng bo'lsa, shu iRNK asosida teskari transkripsiyalangan DNK fragmentidagi Timinli nukleotidlar necha foizni tashkil etadi?
A) 27,5 B) 22,5 C) 55 D) 15
58. Oqsildagi peptid bog'lar soni 449 ta bo'lsa, shu oqsil sinteziga asos bo'lgan DNK qo'sh zanjiri tarkibidagi fosfat kislot qoldiqlari sonini (a) va DNKning uzunligini (b) aniqlang. DNK tarkibidagi nukleotidlar orasidagi masofa 0,34 nm ga teng.
A) a - 2700; b - 459 nm B) a - 2070; b - 449 nm
C) a - 2070; b - 549 nm D) a - 2700; b - 449 nm
59. Dengiz cho'chqalarida yungning kaltaligi (A) yungning uzunligi (a) ustidan dominantlik qiladi. Dengiz cho'chqalarining bir populyatsiyasida A geni 60 foiz va a geni 40 foizni tashkil qiladi. Agar geterozigotali organizmlar o'zaro chatishtirilishidan 1800 ta individ olingan bo'lsa, shulardan nechtasining yungi geterozigotali kalta ekanligini aniqlang.
A) 648 B) 864 C) 1512 D) 288
60. Daltonizm va shabko'rlikni yuzaga chiqaruvchi retsessiv genlar X xromosomada joylashgan bo'lib, birikkan holda irsiylanadi. Onasi shabko'rlik bilan, otasi esa daltonizm bilan kasallangan, o'zining ko'rish qobiliyati normal bo'lgan ayol faqat shabko'rlik bilan kasallangan erkakka turmushga chiqdi. Agar ayolda krossingover 40% ga teng bo'lsa, bu oilada qizlarning ikki belgi bo'yicha sog'lom tug'ilish ehtimolligini (%) aniqlang. Erkaklarda krossingover kuzatilmagan.
A) 65 B) 35 C) 25 D) 75

KIMYO

61. Tarkibi hajm bo'yicha 25% kislorod va noma'lum gazdan iborat aralashmaning massasi havoning massasiga teng bo'lsa, noma'lum gazni toping.
A) Cl₂ B) O₃ C) N₂ D) H₂
62. 109,2 g ikki valentli metall nitrati uzoq vaqt qizdirilganda 78,96 g suvsiz tuz qizdirish davom ettirilganda 33,6 g metall oksidi qattiq qoldiq hosil bo'lsa, kristallogidratni formulasini aniqlang.
A) Cu(NO₃)₂ · 4H₂O B) Cu(NO₃)₃ · 5H₂O
C) Fe(NO₃)₃ · 4H₂O D) Fe(NO₃)₃ · 5H₂O
63. Bosh va orbital kvant sonlari ayirmasi 4 ga teng bo'lgan energetik pog'onachani belgilang.
A) 6d B) 5d C) 6f D) 5s
64. 3-energetik pog'onasida 6 ta d-elektroni bo'lgan atomning 11,2 g namunasida necha dona neytron bo'ladi? (atom A_(r) = 56)
A) 48,16 · 10²³ B) 42,14 · 10²³ C) 36,12 · 10²³
D) 24,08 · 10²³
65. Molekular kristall panjarali moddalar qatorini ko'rsating.
A) S₈, O₃ B) Si, Ge C) NaCl, Fe D) CO₂, Si
66. Vodorod bromidagi bog' uzunligi 0,135 nm, brom molekulasidagi bog' uzunligi esa 0,17 nm. Ushbu ma'lumotlardan foydalanib vodorod molekulasidagi bog' uzunligini (nm) hisoblang.
A) 0,114 B) 0,085 C) 0,10 D) 0,05
67. N₂ + H₂ ↔ NH₃ reaksiya sistemasida bosim 2 marta oshirildi. Sistema harorati 10°C dan necha gradusgacha o'zgartirilganda to'g'ri reaksiya tezligi 2 marta ortadi? (γ=2)
A) 20 B) -30 C) -20 D) 10

68. 4M HCl eritmasi tarkibida massa jihatdan 14,6% HCl bo'lsa, kislotaning zichligini (g/sm^3) aniqlang.
A) 0,73 B) 1,00 C) 1,46 D) 1,65
69. Metall nitrat tuzi o'z massasiga teng massali suvda eritilganda eritmadagi nitrat anionlarining massa ulushi 31/82 ga teng bo'ldi. Tuzni aniqlang. ($\alpha=1$, gidroliz jarayonini hisobga olmag)
- A) $\text{Mg}(\text{NO}_3)_2$ B) $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$ C) KNO_3 D) NaNO_3
70. Quyidagi qaysi tuzlarning eritmasi ishqoriy muhitga ega?
A) NH_4CN va Na_2S B) KCN va Na_2S
C) KNO_3 va NH_4Cl D) $\text{Ba}(\text{CN})_2$ va KCl
71. 0,6 mol $\text{X}(\text{NO}_3)_3$ tuz suvda eritilishidan olingan eritmada jami ion va molekular soni $1,8 \cdot N_A$ dona bo'lsa va tuzning dissotsialanishidan olingan X^{3+} kationining massasi 10,8 g ga teng bo'lsa, noma'lum metallni aniqlang. (tuzning gidrolizlanishini va suvning dissotsialanishini hisobga olmag)
- A) Fe B) Cr C) Mn D) Al
72. $\text{H}_2\text{SO}_3 + \text{H}_2\text{SO}_4 + \text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7 \rightarrow \dots$ reaksiya tenglamasini tugallang va S^{4+} ning qanday oksidlanish darajasiga o'tishini aniqlang.
A) 0 B) +2 C) -2 D) +6
73. 46,4 g noma'lum metall qo'sh oksidi H_2 yordamida qaytarilganda 14,4 g suv hosil bo'ldi. Metallni toping.
A) Co B) Fe C) Pb D) Mn
74. Bir metall tuzining suvdagi eritmasi orqali 5 soat davomida 2,68 amper tok kuchi o'tkazilsa, 12,8 g metall ajralib chiqadi. Tokka nisbatan unum 80% bo'lsa, metallning kimyoviy ekvivalentini aniqlang.
A) 29 B) 26 C) 32 D) 28
75. Kompleks tuz quyidagi qaysi moddalarning ta'sirlashuvidan hosil bo'ladi?
A) $\text{Sr}(\text{OH})_2$ va KOH B) $\text{Al}(\text{OH})_3$ va H_2SO_4
C) KOH va $\text{Zn}(\text{OH})_2$ D) NaOH va H_3PO_4
76. RbNO_3 va BaSO_3 dan iborat aralashma qattiq qizdirilganda hosil bo'lgan gazlar Ar dan 25% ga og'ir bo'lsa, aralashma massasi necha martaga kamayadi?
A) 1,25 B) 2,5 C) 1,5 D) 1,3
77. IIA guruhga mansub metall oksidida kislorodning massa ulushi metallnikidan katta. Metall tarkibida nechta s-elektron mavjud?
A) 7 B) 4 C) 5 D) 9
78. Temir va misning 300 g aralashmasiga aralashma massasining 2/3 qismiga teng temir qo'shilganda misning massa ulushi 16% ga kamaygan bo'lsa, dastlabki aralashmada $\omega\%(\text{Fe}) - \omega\%(\text{Cu})$ ayirma nechga tengligini aniqlang.
A) 20 B) 60 C) 40 D) 1,5
79. Sxemadagi barcha noma'lum moddalar tarkibida azot borligi ma'lum bo'lsa, A, C va F moddalarni aniqlang.
 $\text{H}_2 + \text{N}_2 \xrightarrow{\text{t}^\circ, \text{P}} \text{A} \xrightarrow{\text{O}_2, \text{K}^\circ, \text{at}} \text{B} \xrightarrow{\text{O}_2} \text{C} \xrightarrow{\text{O}_2 + \text{H}_2^\circ} \text{D} \xrightarrow{\text{A}} \text{E} \xrightarrow{\text{t}^\circ} \text{F}$
1) NH_3 ; 2) NO_2 ; 3) NO ; 4) HNO_2 ; 5) HNO_3 ;
6) NH_4NO_3 ; 7) N_2O ; 8) N_2
A) 1, 8 B) 4, 6 C) 1, 2, 7 D) 5, 6
80. 1000 g 22,04%li natriy gidrofosfat eritmasiga yetarli miqdorda 100 ml ortofosfat kislota eritmasidan qo'shildi. Bunda olingan eritmadagi natriy digidrofosfat tuzining massa ulushi natriy gidrofosfat tuzining massa ulushidan 4 marta kam bo'ldi. Qo'shilgan fosfat kislota eritmasining molyarligini (M) aniqlang.
A) 2 B) 4 C) 1 D) 3
81. Agar reagent yangi bog' hosil qilish uchun juft elektron bermasa, bunday reagent ... reagent deyiladi.
A) elektrofil B) liofil C) gidrofil D) nukleofil
82. CH_4 va CD_4 gazlar aralashmasida uglerodning massa ulushi 65% ni tashkil qilsa, aralashmadagi CH_4 ning massa ulushini (%) hisoblang.
A) 33,3 B) 44,4 C) 66,6 D) 55,5
83. Benzil radikal tarkibidagi proton, neytron va elektronlar soni keltirilgan qatorni belgilang.
A) 49; 42; 49 B) 49; 42; 48 C) 49; 42; 50 D) 50; 6; 49
84. Noma'lum alken tarkibida sp^2 -gibrid orbitalar sonining sp^3 -gibrid orbitalar soniga nisbati 3/8 ga teng bo'lsa, alkenni aniqlang.
A) geksen B) propen C) buten D) penten
85. Butan kislota molekulasida σ - va π -bog'lar soni nechta?
A) 8:2 B) 13:1 C) 11:2 D) 10:1
86. 18 g propanol-1 bilan 0,5 mol natriyning o'zaro ta'sirlashuvi natijasida qancha (g) natriy propilat olish mumkin?
A) 21 B) 20 C) 24,6 D) 26
87. Glukoza namunasi teng ikki qismga ajratildi va birinchi qismi moy kislotali, boshqasi sut kislotali bijg'itildi. Agar har ikkala reaksiyalarda hosil bo'lgan kislotalar massalari teng, hamda birinchi reaksiya unumi 75% bo'lsa, ikkinchi reaksiya unumini toping.
A) 48,9 B) 73,3 C) 36,7 D) 50
88. Nemis kimyogari F.Vyoler 1828-yilda inson va hayvon a'zorida hosil bo'ladigan mochevinani qaysi moddadan laboratoriya sharoitida sintez qildi?
A) ditsian B) sianid kislota C) ammoniy sianat D) kaliy sianid
89. Olti a'zoli bitta geteroatomli birikmani ko'rsating.
A) oksazol B) furan C) purin D) α -glukoza
90. Indol molekulasida qaysi halqalarning kondensirlanishidan hosil bo'lgan?
A) benzol va piridin B) pirimidin va imidazol
C) piridin va imidazol D) benzol va pirrol